

N:o 1.

Ank. till Riksd. kansli den 25 januari 1897, kl. 12 midd.

Memorial med de till innevarande Riksdag afgifna berättelser dels af fullmäktige i riksgäldskontoret angående riksgäldskontorets ställning och förvaltning samt dels af fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret angående det dem lemnade uppdrag i fråga om uppförande å Helgeandsholmen af nya byggnader för Riksdagen och riksbanken.

Statsutskottet, som fått emottaga såväl den af fullmäktige i riksgäldskontoret, enligt 71 § af det för detta verk senast utfärdade reglemente, till Riksdagen afgifna berättelse angående riksgäldskontorets ställning och förvaltning för den tid, som förflutit, sedan fullmäktiges berättelse till senaste Riksdag afgafs, som äfven en af fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret gemensamt till statsutskottet afgifven berättelse angående utförandet af det fullmäktige meddelade uppdrag i fråga om uppförande å Helgeandsholmen af nya byggnader för Riksdagen och riksbanken, får härmed till Riksdagens kännedom aflemna samma berättelser; och komma utlåtanden häröfver att framdeles under riksdagens lopp i behörig ordning afgifvas.

Stockholm den 25 januari 1897.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.

Fullmäktiges i riksgäldskontoret berättelse till 1897 års Riksdag.

Enligt § 71 af det vid sistlidne års riksdag för riksgäldskontoret utfärdade reglemente åligger det fullmäktige i nämnda kontor att till innevarande års Riksdag afgifva berättelse för den tid, som förflutit, sedan fullmäktiges berättelse till 1896 års Riksdag afgafs, hvilket fullmäktige härmed gå att fullgöra.

Som riksgäldskontorets hufvudbok för år 1896 ännu ej kunnat till fullo avslutas, få fullmäktige erinra, att en del i denna berättelse förekommande siffror vid bokslutet kunna komma att undergå någon förändring.

Riksgäldskontorets skulder.

(1896 års reglemente §§ 2—4.)

Enligt riksgäldskontorets hufvudbok för år 1895 utgjordes kontorets skulder vid samma års slut af:

oguldna kapitalbeloppet af 1860, 1880, 1886, 1887, 1888, 1890 och	
1894 årens fonderade lån	kronor 280,305,966: 67
depositioner	” 151,014: —
1891 års utländska tillfälliga lån.....	” 7,200,000: —
samt diverse skulder	” 10,193,716: 91.
Summa skulder vid 1895 års slut	kronor 297,850,697: 58.

Den *fonderade* skulden har, på sätt här nedan kommer att närmare visas, under år 1896 genom försäljning af obligationer ökats med kronor 11,322,333: 33
 men genom amortering minskats med ,, 2,106,366: 67
 i följd hvaraf denna skuld i dess helhet under
 året ökats med kronor 9,215,966: 66.

Då den *fonderade* skulden vid årets början, såsom ofvan nämnts, uppgick till kronor 280,305,966: 67
 samt under året ökats med nyssnämnda ,, 9,215,966: 66
 utgjorde alltså den *fonderade* skulden vid 1896
 års slut kronor 289,521,933: 33.

Depositionerna, eller det s. k. gamla 5-procentlånet (ouppsägbara skulder till Södertelje stads kyrka och till skepparesocieteten i Stockholm) samt Göta kanals reparationsfond, hafva under året icke undergått någon förändring och utgöra ,, 151,014: —

Riksgäldskontorets under år 1891 i utlandet upptagna *tillfälliga lån* å 7,200,000 kronor har under år 1896 infriats.

Diverse skulder hafva, på sätt bilagan till denna berättelse i detalj utvisar, ökats med 9,548,780 kronor 87 öre till ,, 19,742,497: 78.

Härförutom har riksgäldskontoret under år 1896, till följd af den s. k. *vestkustbanans* förvärfvande åt staten, *öfvertagit betalnings-skyldigheten* för

dels kommun-
 lån å kr. 948,904: 24
 hvaraf under
 året amorte-
 rats ,, 36,070: 95 kr. 912,833: 29.

dels i vissa delar af nämnda
 bana *intecknade obligations-*
 lån å kr. 2,370,000: —

hvaraf under
 året amor-
 terats ,, 68,000: — kr. 2,302,000: — ,, 3,214,833: 29.

Transport kronor 312,630,278: 40.

	Transport kronor	312,630,278: 40.
Läggas till denna kapitalskuld upplupna, ej förfallna räntor å berörda kommun- och obliga- tionslån, tillsammans	„	24,967: 76
uppgå riksgäldskontorets samtliga skulder vid 1896 års slut (de inom linien förda icke in- räknade) till en summa af	„	312,655,246: 16.
Då skulderna vid årets början, såsom för- ut blifvit omförmäldt, utgjorde	„	297,850,697: 58
hafva alltså riksgäldskontorets skulder under år 1896 ökats med	„	14,804,548: 58.
För bedömande af riksgäldskontorets <i>verkliga</i> skuldsumma bör från beloppet af kontorets skulder vid 1896 års slut	kronor	312,655,246: 16
dragas beloppet af kontorets vid sammatid egande fordringar och öfriga tillgångar	„	79,871,436: 86
hvarefter återstår en skuld af	kronor	232,783,809: 30.
Motsvarande belopp utgjorde vid årets början	„	208,786,643: 37
utvisande dessa siffror en <i>ökning</i> under år 1896 i riksgäldskontorets verkliga skuld- summa af	kronor	23,997,165: 93.
Riksgäldskontorets <i>inom linien balanserade</i> skulder, som vid 1895 års slut utgjorde 30,254,314 kronor 4 öre, hafva icke undergått någon förändring under år 1896.		

1896 års ränte- och amorteringsanslag för de fonderade lånen
hafva utgjort:

för 1860 års premielån	kronor	293,000: —
„ 1880 „ lån	„	5,057,588: 25.
„ 1886 „ „	„	2,303,702: 22.
„ 1887 „ „	„	1,747,197: —
„ 1888 „ „	„	800,000: —
„ 1890 „ „	„	1,510,083: 33.
„ 1894 „ „	„	672,300: —
	kronor	12,383,870: 80.
	Transport kronor	12,383,870: 80.

	Transport kronor	12,383,870: 80.
Härtill bör läggas dels anslag till ränta för		
1891 års tillfälliga lån	„	144,000: —
dels anslag till extra amortering af statsskulden		
enligt reglementets § 3	„	85,333: 33.
Summa anslag år 1896 till ränta och amor-		
tering å statsskulden	kronor	12,613,204: 13.

Genom dels fortsatta annuitetsbetalningar i enlighet med fastställda amorteringar, dels försäljning af obligationer, har riksgäldskontorets kapitalskuld för de *fonderade lånen* under år 1896 undergått följande förändringar:

	Kronor.	Kronor.
1860 års premielån, upptaget mot obligationer å 2,400,000 thaler, har amorterats med	131,111: 12.	
och derigenom nedgått till		244,444: 44.
1880 års till 3½ procent afstämplade lån, hvaraf utfärdats tre emissioner, hvar och en å 39,930,000 kronor, motsvarande 2,200,000 £ st. eller 55,440,000 francs eller 44,880,000 reichsmark, har amorterats med	1,415,700: —	
och derigenom minskats till		103,346,100: —
1886 års 3½ procent lån å 72,000,000 kronor, eller 81,000,000 reichsmark, hvaraf vid årets början var emitteradt ett belopp å 60,673,333 kronor 33 öre, har amorterats med	237,333: 33	
men genom försäljning af obligationer å 69,333 kronor 33 öre endast nedgått till		58,920,444: 44.
1887 års 3 $\frac{9}{10}$ procent lån mot obligationer, ouppsägbara från innehafvarens sida, hvaraf vid 1896 års början var emitteradt ett belopp af 37,313,500		

Transport 1,784,144: 45. 162,510,988: 88.

	Kronor.	Kronor.
Transport	1,784,144: 45.	162,510,988: 88.
kronor, har under året genom ytterligare försäljning af obligationer å tillhopa 11,253,000 kronor ökats till		48,566,500: —
1888 års 3 procent lån, likaledes mot obligationer, från innehafvarens sida uppsägbara, har under år 1896 ej undergått någon förändring, utan utgöres fortfarande af ursprungliga beloppet		26,666,666: 67.
1890 års 3½ procent lån å 35,555,555 kronor 56 öre, motsvarande 40,000,000 reichsmark eller 1,960,000 £ st. eller 49,360,000 francs, har amorterats med och derigenom minskats till	322,222: 22.	33,777,777: 78.
1894 års 3 procent lån å 36,000,000 kronor, motsvarande 50,000,000 francs eller 1,980,000 £ st. eller 40,400,000 reichsmark, hvaraf hälften emitterats, utgöres oförändradt af		18,000,000: —.

Riksgäldskontorets kapitalskuld för de fonderade lånen, hvaraf sålunda under år 1896 amorterats	2,106,366: 67,
uppgick alltså vid samma års slut, såsom förut nämnts, till	289,521,933: 33,
Från den nu uppgifna skulden för de fonderade lånen böra dock afdragas dels dessa låns amortissemensfonders behållningar vid 1896 års slut, utgörande	kronor 2,345,733: 62.
dels ock fondens för extra amortering af stats-skulden behållning vid samma tid	„ 1,244,096: 07
eller tillsammans	kronor 3,589,829: 69.

Förutom ofvan omförmälda amortering hafva under år 1896 vederbörligen afförts de obligationer, hvilkas belopp, 49,500 reichsmark, vid verkställd utlottning enligt fastställd amorteringsplan fallit å den vid amorteringstiden icke utlemnade andel af 1886 års lån. Vid innevarande års början återstående beloppet af osålda icke utlottade obligationer af nämnda lån uppgick till 11,988,500 reichsmark.

De fonderade, ännu icke infriade lånen hafva under tiden till 1896 års slut amorterats med följande belopp, nemligen:

1860 års premielån	kronor	5,088,888: 89.
1880 „ lån	„	15,400,275: —
1886 „ „	„	1,822,222: 23.
1890 „ „	„	1,777,777: 78
eller tillhopa	kronor	24,089,163: 90.

Om härtill lägges beloppet af den amortering, som egt rum å de numera konverterade lånen af åren 1855, 1858, 1860, 1861, 1864, 1866, 1868, 1870, 1872, 1875, 1876 och 1878, hvilken amortering utgjort

kronor 35,088,335: 74,
 finnes, att hela den hittills å den fonderade statsskulden verkställda amortering uppgår till... kronor 59,177,499: 64.

Utom här ofvan specificerade skulder å 289,521,933 kronor 33 öre hade riksgäldskontoret vid 1896 års slut följande *räntebärande* skulder, nemligen:

det s. k. gamla 5 procent lånet.....	kronor	10,125: —
Göta kanals mot 5 procent ränta innestående reparationsfond	„	140,889: —
öfvertagna kommunlån med 5 procent ränta.....	„	766,673: 34.
„ „ „ $4\frac{7}{10}$ „ „	„	146,159: 95.
„ obligationslån „ 5 „ „	„	1,000,000: —
„ „ „ 4 „ „	„	1,302,000: —
	kronor	3,365,847: 29.

Vid 1895 års slut hade *fonden för extra amortering af statsskulden* en behållning af

kronor 1,119,365: 96.

Under år 1896 utgjorde fondens inkomster:

anslag enligt reglementets 3 § kronor 85,333: 33.

räntor

„ 39,396: 78.

„ 124,730: 11.

till följd hvaraf fondens behållning vid 1896 års

slut uppgick till

kronor 1,244,096: 07.

Häraf utgjorde upplupen, icke förfallen ränta „

15,575: 04,

hvaraf fondens kapitaltillgång belöpte sig till ...

kronor 1,228,521: 03.

placerad på följande sätt:

svenska statens obligationer af år 1880 med 3½ procent ränta	kronor	21,780: —
d:o d:o d:o af år 1886 med 3½ procent ränta	„	69,333: 33
d:o d:o d:o af år 1888 med 3 procent ränta å nominelt 1,064,000 reichsmark, bokförda till ...	„	856,098: 31
d:o d:o d:o af år 1890 med 3½ procent ränta å nominelt 258,000 reichsmark, bokförda till ...	„	222,936: 22
innestående på desposition i banker	„	57,000: —
d:o å folioräkning	„	1,373: 17.
	kronor	1,228,521: 03.

Riksgäldskontorets fordringar och öfriga tillgångar.

(1896 års reglemente § 5.)

Vid slutet af år 1895 utgjorde dessa fordringar och tillgångar
(de inom linien förda oberäknade)..... kronor 89,064,054: 21.

Under år 1896 hafva de minskats med..... „ 9,192,617: 35

och utgjorde således vid samma års slut kronor 79,871,436: 86.

Då det utdrag af riksgäldskontorets räkenskaper, hvilket full-
mäktige såsom vanligt fogat vid denna berättelse, för hvarje särskild
post utvisar förändringen med dessa fordringar och tillgångar, få full-
mäktige, beträffande detaljerna häraf, hänvisa till samma räkenskaps-
utdrag.

Af till betalning förfallna annuiteter å de från riksgäldskontoret till
kanal- och jernvägsanläggningars utförande samt till byggnader utgifna lån
hafva nedan nämnda belopp ännu ej af vederbörande till riksgälds-
kontoret guldits å följande lån, nemligen:

Till Dalslands kanalaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 800,000 kronor, skulle vid slutet af
hvardera af åren 1894—1896 inbetalts en annuitet af 5 procent, eller
40,000 kronor, tillsammans kronor 120,000: —
hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1894 års annuitet „ 33,045: 67.
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör ... kronor 86,954: 33.

Under år 1896 inbetalades å 1894 års annuitet 26,928 kronor.

Vid 1895 års utgång utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran 73,882 kronor 33 öre.

Till Kinda kanalaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 437,500 kronor, skulle vid slutet af hvarterdera åren 1887—1896 inbetalts en annuitet af 5 procent, eller 21,875 kronor, tillsammans kronor 218,750: —
hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1887 års

annuitet..... „ 10,996: 28.

så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör... kronor 207,753: 72.

Under år 1896 inbetalades å 1887 års annuitet 10,790 kronor 76 öre.

Vid 1895 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran 196,669 kronor 48 öre.

Till Uddevalla—Venersborg—Herljunga jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 3,240,000 kronor, skulle vid slutet af hvarterdera af åren 1894—1896 inbetalts en annuitet af 5 procent, eller 162,000 kronor, tillsammans kronor 486,000: —
hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1894 års

annuitet..... „ 62,000: —

så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör..... kronor 424,000: —

Under år 1896 inbetalades å 1893 och 1894 års annuiteter..... kronor 162,000: —

jemte öfverränta till 1896 års

slut..... „ 19,396: 33 „ 181,396: 33.

Vid 1895 års utgång utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran 424,000 kronor.

Till Vestervik—Åtvidaberg—Bersbo jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 1,865,000 kronor, skulle vid slutet af hvarterdera af åren 1895 och 1896 inbetalts en annuitet af 5 procent, eller 93,250 kronor, tillsammans kronor 186,500: —

Transport kronor 186,500: —

	Transport kronor	186,500: —
hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1895 års annuitet	„	76,728: 54,
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör kronor		109,771: 46.
Under år 1896 inbetaldes å 1894 och 1895 års annuiteter	kronor	92,540: 94
jemte öfverränta till 1896 års slut	„	4,324: 37
	„	96,865: 31.

Vid 1895 års utgång utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran 109,062 kronor 40 öre.

Till Hultsfred—Vesterviks jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 1,750,000 kronor, skulle vid slutet af hvardera af åren 1895 och 1896 inbetalts en annuitet af 5 procent, eller 87,500 kronor, tillsammans	kronor	175,000: —
hvilket belopp jemte öfverräntan till 1896 års slut	„	9,497: 47
eller tillsammans	kronor	184,497: 47
utgör riksgäldskontorets förfallna fordran.		
Under år 1896 inbetaldes å 1893 och 1894 års annuiteter		101,698 kronor 45 öre.
Vid 1895 års utgång utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran		189,198 kronor 45 öre.

Till Vislanda—Bolmens jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 785,000 kronor, skulle vid slutet af hvardera af åren 1885—1886 inbetalts en annuitet af 5½ procent, eller 43,175 kronor, tillsammans kronor 86,350: —		
och åren 1887—1896 en annuitet af 5 procent, eller 39,250 kronor, tillsammans	„	392,500: —
hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1885 års annuitet	„	42,682: 50
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör	kronor	436,167: 50
jemte till 1896 års slut debiterad öfverränta	„	150,227: 86
eller tillsammans	kronor	586,395: 36.

Under år 1896 inbetalades å 1885 års annuitet 10,000 kronor.

Vid 1895 års utgång utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran 406,917 kronor 50 öre.

Till Gotlands jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 500,000 kronor, skulle vid slutet af hvarterdera af åren 1893—1896 inbetalts en annuitet af 5 procent, eller 25,000 kronor, tillsammans kronor 100,000: —
hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1893 års
annuitet „ 20,000: —
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör..... kronor 80,000: —

Under år 1896 inbetalades å 1892 och 1893 års annuiteter jemte öfverränta tillsammans 50,709 kronor 16 öre.

Vid 1895 års utgång utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran 100,000 kronor.

Till Lenna—Norrtelje jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, som beviljats med 750,000 kronor, hvaraf utbetalts endast 746,197 kronor 94 öre, skulle under åren 1887 och 1888 inbetalas $4\frac{1}{2}$ procent ränta med
tillsammans kronor 51,578: 91
kapitalafbetalning och ränta år
1889 „ 35,661: 66
annuiteter den 1 januari 1790—
1 januari 1897 å 5 procent,
eller 37,309 kronor 90 öre,
tillsammans „ 298,479: 20 kronor 385,719: 77
hvaraf hittills inbetalts å 1887 och 1888 års ränta „ 25,000: —
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör..... kronor 360,719: 77
jemte öfverränta till 1896 års slut „ 106,049: 17
eller tillsammans kronor 466,768: 94.

Under år 1896 inbetalades å 1887 och 1888 års ränta 10,000 kronor.

Den 1 januari 1896 utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran 333,409 kronor 87 öre.

Till Siljans jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 950,000 kronor, skulle den 1 januari 1896 och den 1 januari 1897 inbetalts en annuitet af 5 procent, eller 47,500 kronor, tillsammans kronor 95,000: —
 hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1896 års
 annuitet „ 26,153: 75
 så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör kronor 68,846: 25
 jemte öfverränta till 1896 års slut „ 2,773: 05
 eller tillsammans kronor 71,619: 30,
 1897 den 2 januari inbetalades å 1896 års annuitet 25,000 kronor.
 Den 1 januari 1896 utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran 46,346 kronor 25 öre.

Till Svartelfs jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 341,000 kronor, skulle den 1 januari hvarterdera af åren 1892—1897 inbetalts en annuitet af 5 procent, eller 17,050 kronor, tillsammans kronor 102,300: —
 hvilket belopp jemte öfverränta till 1896 års slut „ 15,330: 54
 eller tillsammans kronor 117,630: 54
 utgör riksgäldskontorets förfallna fordran.
 Den 1 januari 1896 utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran 85,250 kronor.

Till Klippan—Röstånga jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 290,000 kronor, skulle inbetalts:
 den 1 januari 1895: samma dag
 förfallen ränta kronor 13,050: —
 och den 1 januari hvarterdera af
 åren 1896 och 1897 en an-
 nuitet af 5 procent, eller
 14,500 kronor, tillsammans... „ 29,000: — kronor 42,050: —
 hvilket belopp jemte öfverränta till 1896 års slut „ 2,431: 40
 eller tillsammans..... kronor 44,481: 40
 utgör riksgäldskontorets förfallna fordran.
 Den 1 januari 1896 utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran 27,550 kronor.

Till Kinds härads jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 500,000 kronor, skulle den 1 juli hvardera af åren 1894—1896 inbetalts en annuitet af 5 procent, eller 25,000 kronor, tillsammans kronor 75,000:—
 hvilket belopp jemte obetald öfverränta „ 2,237: 51
 eller tillsammans kronor 77,237: 51
 utgör riksgäldskontorets förfallna fordran.

Under år 1896 inbetalades å 1893 års annuitet jemte öfverränta tillsammans 24,668 kronor 32 öre.

Till Vittsjö—Hessleholms jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 404,000 kronor, skulle den 1 oktober 1896 inbetalts en annuitet af 5 procent, eller kronor 20,200:—
 hvilket belopp jemte öfverränta till 1896 års slut „ 299: 63
 eller tillsammans kronor 20,499: 63.
 utgör riksgäldskontorets förfallna fordran.

Till Hernösand—Sollefteå jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, 2,350,000 kr., skulle inbetalts
 den $\frac{1}{10}$ 1895 ränta kronor 12,389: 82
 den $\frac{1}{10}$ 1896 d:o „ 105,750: — kronor 118,139: 82
 hvilket belopp jemte öfverränta till 1896 års slut... „ 2,495: 79
 eller tillsammans kronor 120,635: 61
 utgör riksgäldskontorets förfallna fordran.

Vid 1895 års utgång utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran kronor 12,389: 82.

Till Bergslagernas jernvägsaktiebolag.

Å de 4 procent obligationer af den $\frac{3}{4}$ 1891 å tillsammans 1,707,800 kr., som af bolaget aflemnats i utbyte mot förfallna, icke inlösta kuponger,

tillhörande bolagets 5 procent obligationer af den $\frac{1}{2}$ 1874, hafva räntekupongerna pr $\frac{1}{2}$ och $\frac{1}{2}$ 1895, $\frac{1}{2}$ och $\frac{1}{2}$ 1896 samt $\frac{1}{2}$ 1897 å tillsammans kr. 170,780: — icke blifvit liqviderade, och utgör nämnda belopp således riksgäldskontorets förfallna fordran.

Under år 1896 inlöstes kupongerna pr $\frac{1}{2}$ och $\frac{1}{2}$ 1893 med kronor 68,312: —
och den $\frac{1}{2}$ 1897 inlöstes kupongerna pr $\frac{1}{2}$ och $\frac{1}{2}$ 1894 med „ 68,312: — kronor 136,624: —

Den 1 januari 1896 utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran kr. 239,092: —

Till Skara domkapitel.

För förändring och tillbyggnad af elementarläroverksbyggnaden i Skara.

Å detta lån, ursprungligen 40,000 kronor, skulle den $\frac{2}{3}$ och den $\frac{1}{3}$ hvardera af åren 1892—1896 inbetalts en annuitet af 5 procent, eller 2,000 kronor, tillsammans kronor 10,000: —
hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1892 års annuitet „ 1,000: —
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör kronor 9,000: —

Vid 1895 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran kr. 7,000: —.

Vid jämförelse mellan förestående icke inbetalda, förfallna annuiteter och räntor, uppgående den 1 januari 1897 till kronor 2,486,682: 85 och obetalda annuiteter och räntor den 1 januari

1896 „ 2,320,768: 10

deruti icke inbegripna debiterade öfverräntor, som vid 1896 års slut uppgå till 291,342 kr. 42 öre, visar det sig att riksgäldskontorets ifrågavarande förfallna fordringar under år 1896 med tillägg af den 1 januari 1897 förfallna, obetalda annuiteter ökats med kronor 165,914: 75

Riksgäldskontorets inom linien balanserade tillgångar hafva under år 1896 icke undergått någon förändring. De utgöra fortfarande 30,195,000 kronor.

Till betalning från riksgäldskontoret anvisade statsutgifter.

(1896 års reglemente §§ 6—16.)

Till inköp af *Hallsberg—Motala—Mjölby jernväg* beviljade Riksdagen år 1879 en summa af 4,000,000 kronor. Häraf hafva i vederbörlig ordning lyftats 3,999,269 kronor 69 öre, hvaremot återstoden, 730 kronor 31 öre, ännu inestår i riksgäldskontoret.

Till inköp af *jernvägen mellan Luleå och gränsen mot Norge* för en köpeskilling af högst 6,750,000 kronor anvisade 1890 års Riksdag till Kongl. Maj:ts förfogande ej mindre nämnda belopp än äfven för bestridande af omkostnader vid köpet 250,000 kronor, eller tillsammans 7,000,000 kronor, att utgå från riksgäldskontoret, med rätt för Kongl. Maj:t att lyfta beloppen, när Kongl. Maj:t funne sådant nödigt.

Af detta anslag utbetalades under år 1891 såsom köpeskilling för jernvägen 6,500,000 kronor. Såsom omkostnader vid köpet har under år 1892 utgått ett belopp af 19,749 kronor 93 öre och under år 1894 1,207 kronor 30 öre. Återstoden af det till bestridande af dylika kostnader beviljade belopp å 250,000 kronor, eller 229,042 kronor 77 öre, inestår fortfarande i riksgäldskontoret.

Riksdagen beviljade år 1891 till *låneunderstöd för enskilda jernvägar* en summa af 5,000,000 kronor, att utgå under fem år från och med år 1892 med 1,000,000 kronor årligen. Af denna fond tilldelade Kongl. Maj:t:

Norra Södermanlands jernvägsaktiebolag	kronor 1,800,000: —
Malmö—Tomelilla jernvägsaktiebolag	„ 1,300,000: —
Norrköping—Söderköping—Vikbolandets jernvägsaktiebolag	„ 653,000: —
Uddevalla—Lelångens jernvägsaktiebolag	„ 1,247,000: —
	<hr/> kronor 5,000,000: —

Af dessa lån var vid 1895 års slut utbetaldt:

till Norra Södermanlands jernvägsaktiebolag	kronor 1,784,000: —
„ Malmö—Tomelilla jernvägsaktiebolag	„ 866,600: —
„ Norrköping—Söderköping—Vikbolandets jernvägsaktiebolag	„ 653,000: —
„ Uddevalla—Lelångens jernvägsaktiebolag	„ 247,000: —
	<hr/> kronor 3,550,600: —

Transport kronor 3,550,600: —

Transport kronor 3,550,600:—

Under år 1896 har till vederbörande bolag
utbetalts återstoden „ 1,449,400:—
kronor 5,000,000:—

Till *låneunderstöd för enskilda jernvägar* beviljade 1896 års Riksdag 7,500,000 kronor att utgå under fem år från och med år 1896 med 1,500,000 kronor årligen. Å detta anslag har anvisning ännu ej egt rum.

För anläggning af en *bibana från norra stambanan vid Vännäs till Umeå och vidare till Storsandskär och denna bibanas utrustning med trafikmateriel* beviljade 1895 års Riksdag ett belopp af 2,600,000 kronor att i mån af behof utgå från riksgäldskontoret under åren 1895 och 1896 enligt Kongl. Maj:ts disposition.

Häraf hafva utbetalts:

under år 1895 kronor 700,000:—
„ „ 1896 „ 1,750,000:—
kronor 2,450,000:—

Återstoden, 150,000 kronor, inestår fortfarande i riksgäldskontoret.

På det att Kongl. Maj:t måtte blifva i tillfälle att åt staten förvärfva *Skåne—Hallands, Mellersta Hallands, Göteborg—Hallands, Landskrona—Engelholms och Malmö—Billesholms jernvägar* bemyndigade 1895 års Riksdag fullmäktige att till Kongl. Maj:t, efter ingången af år 1896, på requisition utanordna de medel, som erfordrades för gäldande af hvad för jernvägarne skulle kontant utbetalas till deras egare, äfvensom att fullgöra ränteliqvider och kapitalafbetalningar å de i Skåne—Hallands och Malmö—Billesholms jernvägar intecknade obligationslån samt de kommunallån, hvilka öfvertoges af staten i följd af ifrågavarande banas förvärfvande.

För den i anledning häraf under år 1896 verkställda köpeskillingsliqvid hafva Riksdagens senast församlade revisorer lemnat en fullständig redogörelse i berättelsen angående riksgäldskontoret, till hvilken berättelse (sid. 57 o. f.) fullmäktige i detta afseende tillåta sig hänvisa.

Till betäckande af anvisningar å den af 1883 års Riksdag beslutade *odlingslånefonden* hafva erforderliga fyllnadsbelopp för åren 1885—1888 af riksgäldskontoret inbetalts till statskontoret med 2,675,355

kronor 91 öre. Härjemte hafva, jemlikt 1888 års Riksdags beslut, anvisats följande fyllnadsbelopp, nemligen:

för år 1889	kronor	365,406: 34
” ” 1890	”	97,730: 12
” ” 1891	”	643,777: 79
” ” 1892	”	609,796: 99
” ” 1893	”	661,595: 47
	kronor	2,378,306: 71.

Häraf har statskontoret lyft beloppen för åren 1889—1892, tillhopa 1,716,711 kronor 24 öre, samt 150,000 kronor af beloppet för år 1893, och sålunda för odlingslånefonden inalles 4,542,067 kronor 15 öre.

Den ränta, statskontoret har att för ifrågavarande försträckningar godtgöra riksgäldskontoret, är för de belopp, hvilka blifvit öfverlemnade före utgången af år 1889, bestämd till 4 procent för år, och för de belopp, som öfverlemnats under åren 1890 och 1891, till $3\frac{3}{4}$ procent för år. Räntan å de belopp, hvilka för fondens räkning inbetalts till statskontoret under åren 1892 och 1893, är bestämd till 4 procent för år, men räntan å de under åren 1894, 1895 och 1896 öfverlemnade beloppen till $3\frac{3}{4}$ procent för år. Till följd häraf skall statskontoret erlægga

4 procent ränta å	kronor	3,056,764: 32
och $3\frac{3}{4}$ ” ” ”	”	1,485,302: 83
	kronor	4,542,067: 15.

Af de enligt 1893 års Riksdags beslut anvisade fyllnadsbeloppen för åren 1894 och 1895, utgörande 32,446 kronor 1 öre och 63,301 kronor 73 öre, har ännu icke något blifvit lyftadt.

För fortsatt utveckling af statens telefonväsende hade fullmäktige vid 1896 års ingång, enligt 1891—1895 årens Riksdagars beslut tillhandahållit telegrafstyrelsen lånebelopp å tillsammans 4,500,000 kronor mot 4 procent ränta å 3,750,000 kronor och $3\frac{3}{4}$ procent ränta å 750,000 kronor.

Sedan 1896 års Riksdag bemyndigat fullmäktige att för enahanda ändamål tillhandahålla telegrafstyrelsen ytterligare lånemedel å 750,000 kronor, har styrelsen i riksgäldskontoret lyft:

i juni	kronor	300,000:—
i augusti	„	100,000:—
i december	„	350,000:—
		<hr/>
	kronor	750,000:—

hvarå den årliga räntan, enligt fullmäktiges bestämmande, utgår med $3\frac{1}{4}$ procent.

Vid 1896 års utgång hade emellertid telegrafstyrelsen återbetalt:

å 1891 års lånebelopp	kronor	350,000:—
å 1892 „ „	„	250,000:—
å 1893 „ „	„	150,000:—
å 1894 „ „	„	37,500:—
		<hr/>
	kronor	787,500:—

Telegrafstyrelsens skuld till riksgäldskontoret för ifrågavarande lån uppgår alltså för närvarande till 4,462,500 kronor.

För *ny reglering af viss del af Mariestad* i följd af den staden år 1895 öfvergångna brand beviljade 1896 års Riksdag staden ett låneunderstöd af 150,000 kronor att lyftas i riksgäldskontoret under år 1897. Detta belopp har utbetalts den 7 i denna månad.

Kassaförstärkning åt statskontoret.

(1896 års reglemente § 17.)

Sådan kassaförstärkning har icke ifrågakommit under år 1896.

Af statskontoret till riksgäldskontoret för förvaltning öfverlemnade kassabehållningar.

(1896 års reglemente § 36.)

Då fullmäktiges berättelse till 1896 års Riksdag afgafs, innehade riksgäldskontoret från statskontoret till förvaltning öfverlemnade belopp å tillsammans kronor 5,000,000: —

Under år 1896 hafva ytterligare öfverlemnats:

i april	kronor 4,000,000: —	
i september	„ 1,000,000: —	
i oktober	„ 2,000,000: —	
i november.....	„ 3,400,000: —	
i december.....	„ 1,000,000: —	kronor 11,400,000: —

kronor 16,400,000: —

hvaraf emellertid under innevarande månad återbetalts „ 1,600,000: —

så att för närvarande innestå kronor 14,800,000: —

Enligt de vid öfverlemnandet bestämda vilkor skola den 10 nästkommande februari ytterligare återbetalas 800,000 kronor. Af återstoden äro 5,000,000 kronor deponerade på en, 2,000,000 kronor på två och 7,000,000 kronor på tre månaders uppsägning.

På riksgäldskontoret anvisade kreditiv.

(1896 års reglemente §§ 18—21.)

Någon lyftning af berörda kreditiv har under den tid, denna berättelse omfattar, icke egt rum.

Af statskontoret utbetalda, i riksstaten uppförda anslag.

(1896 års reglemente § 37.)

Till bestridande af riksdags- och revisionskostnader samt aflöningar äfvensom till räntor å statsskulden och afbetalningar å de

fonderade statslånen har riksgäldskontoret fått från statskontoret emot-
taga under år 1896:

i januari	kronor	1,600,000: —
i februari	„	5,000,000: —
i mars	„	2,900,000: —
i april	„	731,200: —
		Kronor 10,231,200: —

Riksdagskostnader.

(1896 års reglemente § 22.)

Enligt till 1896 års slut sig sträckande redovisning öfver kostna-
derna för samma års riksdag hafva dessa uppgått till följande belopp:
arfvoden och resekostnadsersättning till Andra Kam-

marens ledamöter	kronor	298,324: 89
arfvoden och dagtraktamenten till kansli- och vakt- betjening	„	112,020: 62
trycknings- och häftningskostnader	„	111,124: 86
diverse utgifter	„	30,843: 85

Summa kronor 552,314: 22.

Riksgäldskontorets inkomster och kassaräkning.

(1896 års reglemente §§ 33—45.)

De under år 1896 till riksgäldskontorets kassaräkning influtna
medel, behållningen vid årets början, 3,360,851 kronor 33 öre oberäk-
nad, hafva uppgått till

.....	kronor	50,923,373: 15
Samma räknings utgifter under året hafva utgjort ..	„	52,462,251: 21

utvisande dessa summor en omsättning under år

1896 å riksgäldskontorets kassaräkning af kronor 103,385,624: 36.

För beskaffenheten och beloppet af de förnämsta bland dessa ut-
gifter är å behöriga ställen i denna berättelse redogjordt.

De hufvudsakligaste *inkomst*-posterna hafva utgjorts af:

kapital- och ränteinbetalningar å till vissa bestämde ändamål utgifna lån	kronor	3,021,893: 35
inbetalning af tills vidare förräntade medel jemte ränta derå	„	9,279,259: 52
valuta för sålda 3,6 procent obligationer	„	11,240,862: 50
af statskontoret levererad anslag till riksdagskostnader, annuiter m. m.	„	10,231,200: —
till förvaltning från statskontoret öfverlemnade kassabehållningar	„	11,400,000: —
köpeskillingar för försålda mindre kronolägenheter af jernvägsstyrelsen levererad nettobehållning å Vestkustbanans trafikinkomster under januari —november 1896	„	959,230: 52.
godtgörelse af liquidations- och amortisementsfonderna för utländska valutor	„	1,374,429: 72
	„	2,868,577: 42

Riksgäldskontorets utlåning.
(1896 års reglemente § 43.)

I enlighet med Riksdagens föreskrift hafva, i den mån behållningarna och riksgäldskontorets utgifter sådant medgifvit, riksgäldskontorets tillgångar gjorts räntebärande, och hafva i sådant hänseende från riksgäldskontorets kassaräkning utlemnats 9,916,000 kronor.

Vid 1896 års slut utestående tills vidare förräntade medel utgjorde i kapital:

från riksgäldskontorets kassaräkning utlemnade:

mot reverser och depositionsbevis	kronor	12,301,500: —
„ uppköpta obligationer	„	668,048: 66
	Summa kronor	12,969,548: 66.

från liquidations- och amortisementsfonderna utlemnade:

mot uppköpta obligationer	kronor	1,747,461: 93
„ depositionsbevis	„	200,000: —
	Summa kronor	1,947,461: 93

Den genom riksgäldskontorets ifrågavarande lånerörelse för år 1896 uppkomna vinst utgör:

för riksgäldskontoret	kronor 278,641: 01
„ liquidations- och amortisementsfonderna.....	„ 73,864: 76
	<hr/> Summa kronor 352,505: 77.

Riksgäldskontorets upplåning.

Vid 1896 års ingång hade af riksgäldskontorets från innehafvarens sida uppsägbara 3,6 procent obligationer af år 1887 försålt ett nominelt belopp af 37,313,500 kronor. Under år 1896 har af ifrågavarande obligationer ytterligare försålt ett sammanlagdt belopp af nominelt 11,253,000 kronor. Under denna månad hafva afyttrats obligationer å 7,000 kronor, till följd hvaraf det denna dag utelöpande beloppet 3,6 procent obligationer utgör 48,573,500 kronor. Försäljningspriset, som vid 1896 års början var bestämdt till 101 procent, höjdes den 13 februari till 101½ procent, den 19 mars till 102 procent och den 23 april till 103 procent, hvilket pris ännu gäller. Dock hafva större poster, å tillsammans 8,750,500 kronor, som försålt under år 1895, att uttagas den 2 januari 1896, betalts med något lägre pris, varierande mellan 99 och 100½ procent.

Angående det fullmäktige gemensamt med fullmäktige i riksbanken lemnade uppdrag i fråga om uppförande å Helgeandsholmen af riksdags- och riksbankshus få fullmäktige åberopa den särskilda berättelse, fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret denna dag deröfver afgifvit.

Stockholm den 21 januari 1897.

ALB. ANDERSON.

PER SAMZELIUS.

EDW. SEDERHOLM.

OTTO M. HÖGLUND.

J. JOHANSSON.

G. F. ÖSTBERG.

P. R. Rabe.

Riksgäldskontorets balanserade tillgångar och skulder

vid 1896 års början och slut.

Riksgäldskontorets balanserade tillgångar

Den 1 januari			Den 31 december	
Kronor	öre		Kronor	öre
		Debet.		
		<i>Tillgångar:</i>		
		<i>Fordringar för utgifna lån:</i>		
		Kapital.		
521,474	—	Byggnadslån	505,023:	10
698,272	24	Tomtregleringslån	682,117:	32
670,798	13	Lån för kanal- och slussanläggningar	650,165:	72
48,427,878	87	„ „ jernvägsanläggningar	43,608,673:	64
4,050,000	—	„ „ till kongl. telegrafstyrelsen	4,462,500:	—
4,392,067	15	Fordran af odlingslånefonden	4,542,067:	15
12,015,183	76	Tills vidare förräntade medel	12,969,548:	66
		= 70,775,675: 15 =		
5,590,912	83	Räntor å förestående lån utbalanseras med		
2,561,790	64	Fordran hos Nordtyska banken i Hamburg	508,870:	39
787,064	67	Dito hos Banque de Paris & des Pays-Bas i Paris	27,286:	96
—	—	Dito hos herrar C. J. Hambro & Son i London	123,168:	03
—	—	Dito hos Dresdner Bank i Berlin	5,024:	97
—	—	Dito hos Credit Lyonnais i Paris	23,018:	45
			687,368	80
		<i>Hos utländska banker för förräntning insatta medel:</i>		
2,496,901	08	Kapital	—	—
15,782	46	Ränta	—	—
—	—	Utländska valutor	1,335,000	—
—	—	Inlösta, icke afstämplade obligationer af 1880 års lån	26,136	—
1,659,235	76	De konverterade lånens likvidations- och amortissem- mentsfond	1,659,235:	76
686,497	86	De fonderade lånens likvidations- och amortissem- mentsfonder	686,497:	86
383	67	Fordran af sistnämnda fonder		
1,119,365	96	Fonden för extra amortering af statsskulden		
			2,345,733	62
			1,244,096	07
		<i>I riksgäldskontorets kassa kontant inestående medel:</i>		
8,491	59	Förskott till riksdagskostnader	2,386:	86
1,101	21	Dito till kontors- och rättgångsexpenser	1,445:	42
3,360,851	33	Behållning i riksgäldskontorets folioräkning i riksbanken		
			3,832	28
			1,821,973	27
		<i>Kapitalräkningen:</i>		
208,786,643	37	Skulder utöfver tillgångar	232,783,809:	30
297,850,697	58			
		Transport	312,655,246	16

och skulder vid 1896 års början och slut.

Den 1 januari			Den 31 december	
Kronor	öre		Kronor	öre
		Kredit.		
		<i>Skulder:</i>		
		<i>Fonderade lån:</i>	<i>Kapital.</i>	
375,555	56	1860 års lån emot premieobligationer	244,444: 44	
104,761,800	—	1880 ” ”	103,346,100: —	
59,088,444	44	1886 ” ”	58,920,444: 44	
37,313,500	—	1887 ” ”	48,566,500: —	
26,666,666	67	1888 ” ”	26,666,666: 67	
34,100,000	—	1890 ” ”	33,777,777: 78	
18,000,000	—	1894 ” ”	18,000,000: —	289,521,933 33
		= 280,305,966: 67 =		
		<i>Icke fonderade lån:</i>		
10,125	—	Gamla 5 procent lånet	10,125: —	
140,889	—	Göta kanals reparationsfond	140,889: —	
7,200,000	—	1891 års tillfälliga lån	— — —	151,014 —
		= 7,351,014: — =		
		<i>Af riksgäldskontoret öfvertagna kommunlån</i>		
		upptagna för teckning af aktier i:		
—	—	Skåne Hallands jernvägsaktiebolag	431,221: 74	
—	—	Mellersta Hallands dito	335,451: 60	
—	—	Göteborg—Hallands dito	146,159: 95	
		= 912,833: 29		
—	—	Räntor å förestående lån	18,538: 59	931,371 88
		<i>Af riksgäldskontoret öfvertagna obligationslån:</i>		
—	—	Skåne—Hallands jernvägsaktiebolags 5 procent		
—	—	obligationslån	1,000,000: —	
—	—	Malmö—Billesholms dito 4 procent dito	1,302,000: —	
		= 2,302,000: —		
—	—	Räntor å förestående lån	6,429: 17	2,308,429 17
		<i>Diverse skulder:</i>		
121,770	21	Å 1895 års anslag till riksdags- och revisions-		
		kostnader, aflöningar, annuiteter och räntor,		
		återbäring	— — —	
287,778,750	88		Transport	292,912,748 38

Den 1 januari			Den 31 december	
Kronor	öre		Kronor	öre
287,778,750	88			
5,600,000	—			
829,178	—			
727,171	95			
2,395,074	—			
730	31			
229,042	77			
—	—			
944	49			
289,805	18			
—	—			
		Transport	292,912,748	38
		Af kongl. statskontoret till riksgäldskontorets förvaltning öfverlemnade kassabehållningar	16,400,000: —	
		För undsättningar vid missväxter eller fel-slagna skördar afsedda medel	882,423: 13	
		Köpeskillingar för försålda mindre kronolägenheter	1,443,305: 17	
		Utelöpande icke afstämplade obligationer af 1880 års konverterade lån	— — —	
		Å anvisade medel för inköp af Hallsberg—Motala—Mjölby jernväg	730: 31	
		Återstoden af vid 1890 års riksdag anvisade medel för inköp af jernvägen mellan Luleå och norska gränsen	229,042: 77	
		Dito af vid 1895 års riksdag anvisadt anslag för anläggning af en bibana från Vännäs till Umeå	150,000: —	
		Å 1895 och 1896 års anslag till Riksdagens bibliotek	845: 71	
		Till liqidations- och amortissemensfonderna	— — —	
		Å af kongl. jernvägsstyrelsen levererad netto-behållning å Vestkustbanans trafikinkomster januari—november månader 1896	636,150: 69	
		= 10,193,716: 91 =		
		<i>Inom linien balanserade skulder:</i>		
		150,000: — Konung Carl XIII:s hemgiftskapital	150,000: —	
		100,777: 16 Lappmarks ecklesiastikfond	100,777: 16	
		30,000,000: — Af riksgäldskontoret utfärdade till allmänna hypoteksbanken aflemnade 3 $\frac{1}{4}$ procent obligationer ...	30,000,000: —	
		3,536: 88 Af lånet på 100 år till Trollhätte slussverk:		
		kapital	1,250: —	
		ränta	2,286: 88	
			3,536: 88	
		Kronor	30,254,314: 04	
297,850,697	58	Summa kronor	312,655,246	16

Till statsutskottet.

Den komité, som fullmäktige första gången den 24 maj 1888 valde för att närmast handhafva och bereda de ärenden, som hade samband med utförande af det fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret gemensamt lemnade uppdraget i fråga om uppförande å Helgeandsholmen af nya byggnader för Riksdagen och riksbanken enligt 1888 års Riksdags beslut, har, sedan dess uppdrag år efter år förnyats, varit och är fortfarande i verksamhet. Ledamöter i komitén hafva under år 1896 från och med den 28 mars, då val anställdes för tiden intill fullmäktiges första gemensamma sammanträde efter de vid 1897 års lagtima riksdag förrättade val af fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret, varit och äro: af fullmäktige i riksbanken herrar Törnebladh och von Friesen med herr Jonsson såsom suppleant samt af fullmäktige i riksgäldskontoret herrar Sederholm och Odelberg med herr Östberg såsom suppleant.

Med ofvannämnda inom fullmäktiges krets utsedde ledamöter hafva fortfarande för behandling af tekniska ärenden varit adjungerade generallöjtnanten, friherre B. A. Leijonhufvud, professorn F. G. A. Dahl och generaldirektören L. Berg, hvilka samtliga omvaldes den 28 mars 1896 för tiden intill fullmäktiges första gemensamma sammanträde, efter det 1897 års Riksdag förrättat ifrågakommande val af fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret.

Öfver de med afseende på byggnadsarbetenas utförande vidtagna åtgärder under tiden från den 16 januari 1896 till den 18 dennes har

komitén i en till fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret stald berättelse lemnat redogörelse; och anhålla fullmäktige att få åberopa denna med afseende på deri meddelade uppgifter angående ifrågakomna åtgärder till utförande af 1888 års beslut.

De beslut, som blifvit af fullmäktige i ärendet fattade, framgå af protokollen den 21 januari, 20 och 24 februari, 5 och 28 mars, 28 maj, 16 juli, 6 augusti, 10 september, 22 oktober, 19 november och 17 december 1896 samt denna dag.

Öfver byggnadsfondens för riksdags- och riksbankshus tillgångar vid 1896 års början och slut få fullmäktige här meddela följande uppgift:

Den 1 jan. 1896.	Den 31 dec. 1896.
kr. 262,737: 44	kr. 199,686: 83
Innestående å upp- och afskrifnings- räkning i Sundsvalls enskilda bank	

Utlånta medel:

» 5,178,123: —	Kapital	5,228,123: —	
» 9,554: 77	Räntor	9,311: 71	5,237,434: 71.
» 44,845: 57	Behållning å de till riksdagshus- komitén anordnade eller eljest in- flutna medel, efter afdrag af utgif- terna		50,570: 07
<u>kr. 5,495,260: 78</u>	Summa kronor		<u>5,487,691: 61</u>

I den skrifvelse, som fullmäktige den 21 januari 1896 afläto till utskottet, upptogs beloppet af de hos Sundsvalls enskilda bank den 31 december 1895 innestående medel till kr. 257,978: 66, medan motsvarande behållning den 1 januari 1896 här ofvan upptagits till kr. 262,737: 44. Skilnaden, kr. 4,758: 78, utgör ränta å upp- och afskrifningsräkning, hvilken ränta upplupit år 1895, men icke tillgodoförts byggnadsfonden förr än påföljande år.

I det bland »utlånta medel» här ofvan uppförda kapitalbelopp å kr. 5,228,123: — ingå svenska statens 3,6 procent obligationer på nominelt 3,810,500 kr. bokförda till kr. 3,812,320: —; och hafva fullmäktige den 17:de december 1896 under vissa vilkor medgifvit, att af dessa obligationer finge efter innevarande års början till kongl. statskontoret för arbetareförsäkringsfondens räkning säljas ett belopp af omkring 1,4 miljoner kronor till en kurs af 102 procent jemte godtgörelse af upplupen ränta. Detta beslut är nu satt i verket.

Hvilka byggnadsfondens utgifter för riksdags- och riksbanks-
husen å Helgeandsholmen under år 1896 varit framgår af komiténs be-
rättelse.

Stockholm den 21 januari 1897.

Fullmäktige i riksbanken:

PEHR EHRENHEIM.

R. TÖRNEBLADH.

TOM LILJEWALCH.

OLOF JONSSON.

ROB. ALMSTRÖM.

Fullmäktige i riksgäldskontoret:

ALB. ANDERSON.

PER SAMZELIUS.

EDW. SEDERHOLM.

OTTO. M. HÖGLUND.

J. JOHANSSON.

G. F. ÖSTBERG.

Till herrar fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret.

Riksdagshuskomitén får härmed till herrar fullmäktige afgifva berättelse angående de åtgärder, som till utförande af 1888 års Riksdags beslut i fråga om uppförande å Helgeandsholmen af riksdags- och riksbanksbyggnader vidtagits efter den 16 januari 1896, då berättelse senast afgafs.

Såsom komitén i sin berättelse den 16 januari 1896 meddelat, afsade Stockholms rådstufvurätt den 30 mars 1895 dom i den af fullmäktige vid rätten anhänggiggjorda talan om reglering af Helgeandsholmens stränder. Denna dom, hvilken i sin helhet, så vidt sjelfva saken angår, införts i komiténs nyssberörda berättelse innehöll i 14 punkter de vilkor och föreskrifter, hvilka rådstufvurätten ansåg böra meddelas för tillåtelsen att verkställa den nödiga regleringen af Helgeandsholmens stränder.

*Ang. strand-
regleringen
och rätts-
gången derom*

Mot de sju första punkterna, hvilka affattats i öfverensstämmelse med ett af fullmäktige till rätten den 31 mars 1894 ingifvet regleringsförslag, funno fullmäktige ej anledning till erinran och ej heller mot den i punkten 9:o) meddelade bestämmelsen om skyldighet för fullmäktige såsom sökande att under viss tid, från det nya kajen omkring Helgeandsholmen blifvit till full höjd uppförd, ansvara för Stockholms stads kaj mellan Gamla Norrbro och kanslihusets nordvestra hörn, så att hvarje skada å eller fara för kajen, som under samma tid kunde genom strömmens åverkan föranledas, skulle af sökandena afhjelpas eller undanröjas.

Deremot funno sig fullmäktige efter erlagdt vad böra hos Kongl. Maj:ts och rikets svea hofrätt söka ändring i de i punkterna 8:o) samt 10:o)—14:o) meddelade föreskrifterna, så lydande:

»8:o) att i ersättning för Gamla Norrbrogatan annan laggild trafikled för åkande och gående anordnas från Mynttorget öfver Helgeandsholmen till Norrbro eller, derest sådant med hänsyn till de tillämnade byggnadsföretagen icke låter sig göra, i linie af Drottninggatans förlängning öfver hvardera strömgrenen och holmen, med skyldighet tillika för sökandena att i samma linie uppföra broar öfver strömgrenarne, lämpade för kör- och gångtrafik; och skall härvid särskildt iakttagas:

a) att bron öfver norra strömgrenen utföres i ett spann med en spännvidd af 51,67 meter och i öfrigt sålunda, att fria rummet under bron i midten får en höjd af 7,86 meter öfver slusströskeln;

b) att bron öfver södra strömgrenen utföres i ett spann utan att föranleda någon minskning i strömmens bredd och på det sätt, att fria rummet under bron får en höjd af 8,66 meter öfver slusströskeln;

10:o) att kajen längs Helgeandsholmens blifvande södra sida från Gamla Norrbro 100 meter vesterut bygges med lutning af omkring 10,1 intill ett djup af högst 1 meter öfver slusströskeln, dock att, derest kajen under lägsta vattenytan uppföres af trä, nämnda underbyggnad må förläggas omkring 0,3 meter utanför kajens öfre synliga del, hvars läge bestämmes enligt punkt 2:o);

11:o) att trettiofire meter vester om Drottninggatans midtlinie, då måttet tages längs Helgeandsholmens blifvande norra strandlinie, byggas tre täta väggar i kajen vinkelrätt mot densamma och på ett inbördes afstånd från hvarandra af 5 meter, hvilka väggar böra utföras af beton emellan spontväggar eller ock på annat fullt betryggande sätt samt göras så djupa och gå så långt inåt land, att under ett i framtiden möjligen blifvande dammarbete de provisoriska skyddsmurarne må kunna sammanbindas med de båda yttre och den permanenta dammlinien med den mellersta, utan fara att vatten skall kunna bereda sig väg under eller bakom dessa väggar; och bör trettiofiremetersmåttet vara bestämmande för läget af den mellersta väggen;

12:o) att jemväl vid holmens södra sida, 60 meter från Drottninggatans midtlinie, då måttet tagas längs Helgeandsholmens södra kajlinie, byggas tre liknande täta väggar på samma inbördes afstånd och med iakttagande af samma försigtighet mot vattnets framträngande bakom eller under under dem, som här ofvan föreskrifvits i punkten 11:o);

13:o) att kajen midt för de blifvande dammarne samt 10 meter ofvan och 10 meter nedom dem bygges af mur- eller god och stark beton med lutning af omkring 10 : 1 till sådant djup, att botten invid kajen utan fara för densamma kan upptagas i norra strömgrenen till 0,7 meter under och i södra strömgrenen till 1 meter öfver slusströskeln;

14:o) samt att såväl muren på byggnadsplatsens norra sida emellan den punkt, der Drottninggatans utdragna mittellinie infaller, och Norrebro som kajen från nämnda punkt till 10 meter från den i punkten 11:o) angifna dammlinien å Helgeandsholmens norra sida byggas såsom kajer, så att den tillämnade terrassen kan borttagas och så, att strömmen omedelbart invid nämnda kajer kan, utan fara för deras bestånd, upptagas till ett djup af 1 meter öfver slusströskeln.»

Kongl. hofrättens dom meddelades den 21 februari 1896 och innehöll, vidkommande sjelfva saken, att kongl. hofrätten ej funne skäl att i rådstufvurättens dom göra annan ändring än att, enär rådstufvurätten saknat laglig anledning att såsom vilkor för ifrågavarande regleringsföretag föreskrifva utförande af arbeten till underlättande af framtida reglering af Mälarens vattenstånd, fullmäktige befriades från fullgörande af hvad rådstufvurätten i omförmälda punkterna elfva, tolf, tretton och fjorton föreskrifvit, och skulle fullmäktiges tillstädeskomna motparter sjelfva vidkännas sina kostnader å saken i kongl. hofrätten.

Sedan ifrågavarande dom anmäls hos fullmäktige, hvilka dervid beslöto, att revisionsskillning skulle erläggas och ansökning till kongl. hofrätten ingifvas om tillåtelse att till Kongl. Maj:t hänskjuta hofrättens dom i hvad den gått fullmäktige emot, blef, sedan det visat sig, att flere af fullmäktiges motparter komme att underställa samma dom Kongl. Maj:ts skärskådan, talan genom fullmäktiges rättegångsombud, vice härads höfdingen P. R. Rabe äfven å fullmäktiges vägnar fullföljd hos Kongl. Maj:t, hvarvid yrkades undanrödjande jemväl af det af rådstufvurätten stadgade och genom hofrättens dom bibehållna vilkoret i punkten 8:o).

Efter det fullmäktige den 22 oktober 1896 hos Kongl. Maj:t gjort underdånig framställning om förordnande af särskild föredragande hos högsta domstolen i det vidlyftiga strandregleringsmålet, hvars snara afgörande vore ett vilkor för byggnadsarbetets oafbrutna fortgång och alltså af synnerlig vigt för det allmänna, samt Kongl. Maj:t, enligt hvad herr statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet i skrifvelse den 6 påföljande november meddelat, med bifall till fullmäktiges hemställan förordnat hofrättsassessoren E. F. U. von Sydow att, i egenskap af revisionssekreterare, handlägga och till föredragning bereda samt införa högsta domstolen föredraga ifrågavarande revisionssak angående regleringen af Helgeandsholmens stränder, utgafs Kongl. Maj:ts dom den 31 december 1896, hvori Kongl. Maj:t, som ej funnit skäl att med anledning af den af åtskilliga af fullmäktiges vederparter fullföljda talan göra ändring i hofrättens dom, enär, beträffande fullmäktiges ändringssökande,

domstolarne saknat anledning att i förevarande sak, som allenast anginge reglering af Helgeandsholmens stränder, meddela föreskrifter angående inrättande af ny trafikled från Mynttorget öfver Helgeandsholmen till Norrbro eller Norrmalms motliggande strand, pröfvade lagligt undanrödja de af domstolarne härutinnan gifna föreskrifter.

Så länge strandregleringsfrågan, såsom beroende på domstols pröfning, ännu var oafgjord, ansågs naturligtvis ingen pålning för den blifvande riksbanksbyggnaden böra ega rum. Schaktning å byggnadsplatsen har dock verkstälts och för pålningsarbetet hafva förberedelser vidtagits, så att detsamma kan omedelbart begynnas.

*Utförda bygg-
nadsarbeten
för riksdags-
huset m. m.*

Den återstående pålningen för riksdagshuset har under år 1896 afslutats och hela antalet dertill använda pålar uppgår till 9,824. Den under pålningsarbetets gång vunna erfarenheten om undergrundens beskaffenhet har bekräftat de antaganden derutinnan, till hvilka de föregående grundundersökningarna föranledde.

Efter pålningens afslutande hafva alla pålarne afsågats till sådant djup öfver slusströskeln, att den ofvanpå pålarne lagda murgrunden öfver allt ligger endast 3 meter öfver slusströskeln eller fullt 60 centimeter (2 fot) under lägsta kända vattenytan. Murgrunden är således nedförd till ett större djup än härstädes vanligen är förhållandet, äfven i fråga om kommunens med pålning för grunden utförda byggnadsarbeten.

Till ytterligare befestande af undergrunden hafva pålarne till sin öfra del omgifvits med ett till ett djup af inemot 1 meter nedspettadt, tjockt lager af makadam.

Af den i sin helhet till omkring 17,000 kubikmeter beräknade kallmursgrunden hafva till 1896 års slut uppförts tillhopa 14,963 kubikmeter, hvaraf under nämnda år 10,750.

Efter det den 26 november 1895 entreprenadaftal afslutits om uppförande af källaremurarne, som beräknats i sin helhet till omkring 5,000 kubikmeter, har arbetet med murningen fortskridit så, att 1,873 kubikmeter nu utförts.

Med afseende på det gynsamma läge, som byggnadsplatsen erbjuder för anskaffande af råmaterialierna till murbruk, har, med stöd af fullmäktiges medgifvande den 28 november 1895, under år 1896 uppförts en murbruksqvarn så stor, att derifrån kan erhållas den för byggnads-

komplexen erforderliga qvantitet murbruk af bästa beskaffenhet, och det till billigare pris än dylikt murbruk, levererad på platsen af enskilda leverantörer, skulle betinga.

Sedan komitén i en till fullmäktige den 11 mars 1895 aflåten skrifvelse, som af fullmäktige öfverlemnades till sammansatta stats- och bankoutskottet och återropades såsom fullmäktiges eget yttrande, i fråga om riksdagshusets höjddimensioner, anført, att framför allt frågan, huruvida eller i hvilken form den tilltänkta kupolen skulle komma till utförande eller icke, syntes böra i behörig tid tagas i öfvervägande efter inhemtadt yttrande af fackmän, samt nämnda utskott i sitt utlåtande den 25 april 1895 (n:o 5) vid sitt deri uttalade, sedermera af Riksdagen bifallna afstyrkande af, bland annat, väckt motion angående minskning af det beslutade riksdagshusets höjd och massa, hänvisat till riksdagshuskomiténs nyssberörda yttrande, vände sig komitén i juni månad 1895 till kammarherren F. Meldahl, professor C. Grundström och professor F. G. A. Dahl, hvilka den 26 i samma månad afgåfvo utlåtande i saken, hvori de på anförda skäl förordade kupolens borttagande.

Beslut i fråga om uteslutande från riksdagshuset af kupolen på detsamma.

De sakkunniges utlåtande öfverlemnades till arkitekten A. Johansson för inhemtande af hans yttrande och efter åtskilliga studier afgaf denne dels den 10 oktober 1895 ett förberedande utlåtande, dels ock, efter det ritningarna blifvit omarbetade med iakttagande deraf, att kupolen för riksdagshuset förslagsvis uteslutits, den 28 maj 1896 ett nytt yttrande, hvori han på anförda grunder förklarade sig anse, att goda skäl finnes för kupolens borttagande.

Ärendet anmäldes hos fullmäktige den 6 augusti 1896; och beslöto dervid fullmäktige, i enlighet med komiténs hemställan, att kupolen skulle uteslutas och ersättas i hufvudsak med annan sådan anordning, som deröfver upprättade ritningar närmare utvisade.

Beträffande innehållet af de afgifna yttrandena med hvad dertill hör, lemna fullmäktiges protokoll för nyssnämnda dag närmare upplysning.

Redan innan det definitiva beslutet om kupolens uteslutande fattades, hade komitén vidtagit förberedande åtgärder i en annan fråga, som kräft vidlyftiga förarbeten, nemligen bestämmandet af det material, som skulle användas till den yttre beklädnaden, närmast af riksdagshuset. I sådant afseende hade den 1 april 1896 utfärdats inbjudning till afgifvande af anbud å leverans af huggen sten till riksdagshusets

Riksdagshusets yttre stenbeklädnad delvis bestämd.

fasader, hvilken sten kunde vara *granit*, *sandsten* eller *kalksten*; och då efter anbudstidens utgång anbudet den 16 juli öppnades, befunnos sådana till ett antal af 15 hafva inlemnats.

För närmare granskning och uträkning af priserna öfverlemnades alla anbudet till komiténs adjungerade ledamot professor Dahl och arkitekten Johansson, hvarförutom komitéen med afseende på de anbud, som gjorts å rödaktig kalksten från Hoburg och gulgrå dylik sten från Kapelhamn på Gotland lät anställa särskild undersökning angående den påräkneliga tillgången å dessa stensorter samt kalkstenens beskaffenhet. I sådant syfte företogs under september månad af friherre Leijonhufvud och arkitekten Johansson, hvilka åtföljdes af geologen Hj. Lundbohm, en resa till de ifrågavarande platserna, hvarefter geologen Lundbohm dels afgaf utlåtanden i ämnet och dels meddelade resultatet af en af honom redan förut föranstaltad undersökning vid materialpröfningsanstalten i Göteborg å den gulgråa kalkstenen, hvarom allt närmare upplysningar meddelas i fullmäktiges protokoll den 17 december 1896.

I fråga om materialet ansågs granit, såsom erbjudande den största hållfasthet och varaktighet, företrädesvis böra användas till de partier, hvilkas bearbetning icke erfordrade ett mera mjukformadt ämne.

Af anbudet å granit voro endast tre egnade att ifrågakomma, nemligen de, som ingifvits af granitaktiebolaget C. A. Kullgrens enka å ljusgrå granit från Malmön, af Norrtelje mekaniska stenhuggeriaktiebolag å rödaktig sådan från Norrteljetrakten samt af ingenjören W. Farup å likartad sten från samma trakt. Tillfälle lemnades vederbörande att komplettera och modifiera de inlemnade anbudet. Härefter skedde sammanställning och uträkning af kostnaderna för de olika kombinationerna, hvarvid såsom kompletteringsmaterial beräknades för den ljusgråa graniten kalksten från Kapelhamn och för den rödaktiga dylik från Hoburg å Gotland, i fråga om hvilka kalkstenssorter ingenjören H. Lindström m. fl. ingifvit anbud.

Siffrorna stälde sig härvid, som följer:

<i>enligt aktiebolaget Kullgrens enkas anbud:</i>	<i>enligt Norrteljebolagets anbud, som befans ega företråde framför det Farupska:</i>
granit från Malmön kr 754,363: 59	granit från Norrtelje-
kalksten från Kapel-	trakten kr 613,300: 85
hamn ,, 143,822: 60	kalksten från Hoburg ,, 163,321: 71
loggierna ,, 30,000: —	loggierna ,, 30,000: —
<hr/> Summa kr. 928,186: 19	<hr/> Summa kr. 806,622: 56

De sålunda meddelade siffrorna gifva vid handen att utöfver hvad det vid ritningarnas fastställande den 5 november 1894 framlagda kostnadsförslaget vid beräkning af hvad i detsamma motsvarar nu ifrågasvarande utgifter, i allt kronor 717,671: 67, skulle, vid användning af granit, uppstå en kostnad enligt Norrteljebolagets anbud af kronor 88,950: 89 och enligt aktiebolaget Kullgrens enkas af kronor 210,514: 52 mer än i nämnda kostnadsförslag beräknats. Med afseende på denna betydliga skilnad mellan de båda ifrågakomna anbuden å granit och då enligt de sakkunniges förklarande ur estetisk synpunkt användandet af den rödaktiga graniten kunde anses fullt berättigadt, fann sig komitén böra hos fullmäktige tillstyrka antagandet af Norrteljebolagets anbud, dock definitivt endast i fråga om en del, för hvilken användning af annat än granit icke ansågs böra ifrågasättas, med rätt för komitén att kunna inom viss tid afgöra, huruvida den ville begagna sig af anbudet beträffande den öfriga delen. Komitén utgick härvid från den åsigten, att med pröfning af frågan, i hvad mån annan stensort kunde komma till användning i vissa delar af beklädnaden, skulle kunna anstå, till dess komitén skaffat sig närmare upplysning om beskaffenhet af det material, som från ena eller andra hållet kunde härför erbjudas.

Ärendet anmäldes hos fullmäktige den 17 december 1896; och beslöto dervid fullmäktige på skäl, som af protokollet framgå, att, med bifall till komiténs i ämnet gjorda framställning, låta uppgöra aftal med Norrtelje mekaniska stenhuggeriaktiebolag om leverans af granit till riksdagshuset, så inrättadt, att vissa partier, till värde af kronor 220,200: 85 skulle ovilkorligen levereras, hvaremot i fråga om öfriga partier, till ett värde af kronor 393,100: —, rätt skulle förbehållas komitén att under viss tid hafva öppet att utesluta dessa partier från leveransen.

I samma aftal skulle jemväl bestämmas vissa grunder, enligt hvilka det åläge bolaget att äfven för riksbanksbyggnaden leverera samma slags granit, om sådant påfordrades.

Sedan professor Hermann Fischer, hvilken, enligt hvad af komiténs berättelser för 1894 och 1895 framgår, tillhandagått komitén med granskning af uppgjorda förslag till värme- och ventilationsanordningar i riksdags- och riksbankshuset, den 12 februari 1896 yttrat sig öfver ett af ingenjören W. Dahlgren omarbetadt värmelednings- och ventilationsförslag, hvilket grundade sig på ett föregående uttalande af pro-

*Förslag till
värmeledning
antaget Kon-
trakt med
ingenjör W.
Dahlgren.*

fessor Fischer, samt detta senare förslag vunnit dennes godkännande med endast en mindre väsentlig ändring, hvilken blifvit iakttagen, ansåg komitén denna fråga vara tillräckligt utredd samt träffade, efter det åtskilliga underhandlingar egt rum, den 21 maj 1899 vilkorligt aftal med Dahlgren i fråga om värme- och ventilationsanläggningen i såväl riksdags- som riksbankshuset. Detta vilkorliga aftal godkändes af fullmäktige den 28 i samma månad; och har genom detsamma Dahlgren förbundit sig hufvudsakligen att utföra hufvudritningar till uppvärmnings- och ventilationssystemet i riksdagshuset, samt, om komitén sådant begär, till riksbankshuset, att utöfva tillsyn å systemets korrekta införande på byggnadsritningarna, att utföra detaljritningar med materialförteckning, beskrifning och förslagskontrakt för entreprenader m. m., äfvensom att tillse och öfvervaka arbetenas utförande.

Den af Dahlgren uppgjorda planen har blifvit behörigen beaktad vid de arbeten å riksdagshusets grund, som hittills utförts.

Komiténs inkomster och utgifter år 1896.

Riksdagshuskomitén har under år 1896 haft följande tillgångar:		
behållning från år 1895	kronor	44,845: 57.
förskott från byggnadsfonden	”	200,000: —
influten köpsumma för sålda materialier från de rifna husen på Helgeandsholmen m. m.	”	2,973: 58.
influten hyra för en smedja vid Stora Katrineberg	”	250: —
influtna hyror för lägenheterna i bazarbyggnaden vid Norrbro:		
a) inbetalda för år 1896	kronor	28,500: —
b) ” ” ” 1897	”	5,625: —
ränta för år 1895 å upp- och afskrifningsräkning, godtgjord den 15 januari 1896	”	567: 14
	<u>Summa kronor</u>	<u>282,761: 29.</u>

Då komiténs behållning vid 1896 års slut utgjorde kronor 50,570: 07, hafva utgifterna under året alltså utgjort kronor 232,191: 22.

Till dessa utgifter hafva ränte- och hyresmedel samt andra särskilda inkomster lemnat ett bidrag af kronor 37,915: 72, hvadan af byggnadsfondens öfriga medel åtgått kronor 194,275: 50. Bland utgifterna är inberäknadt här ofvan omförmälda räntebelopp, kronor 567: 14, hvilket

dock ingått till byggnadsfonden och således i sjelfva verket varit en inkomst för denna.

Under förbehåll af de jemkningar, som vid slutlig granskning af räkenskaperna för 1896 kunna blifva af nöden, meddelas här följande uppgift å de hufvudposter, på hvilka utgifterna fördelas:

<i>Pålning och grundläggning</i> , omfattande arbetskostnad för murning, inköpta pålar och annat virke, smide, stenkol för pumpverk och kranar m. m.	kronor	175,849: 87 *)
transporter och bogseringar ..	„	1,669: 45
värmeledningen ..	„	5,680: 80
omkostnader för bazarbyggnaden ..	„	1,089: 28
ritkontoret ..	„	23,662: 57
<i>Administration:</i>		
arfvoden ..	kronor	13,976: 65 **)
förrådsförvaltning ..	„	3,172: 80
resekostnader ..	„	424: 85
belysning ..	„	146: 12
skrif- och ritmaterialier, telefonafgifter, post- och trycksaker m. m. ..	„	638: 21
	„	18,358: 63
<i>Rättegångskostnader</i> och dermed sammanhängande utredningar ..	„	354: 25
<i>Diverse utgifter:</i>		
assuransafgifter ..	kronor	283: 19
olycksfallsförsäkringsaf- gifter ..	„	898: 73
läkarearfvode och medi- kamenten ..	„	1,451: 68
begravningskostnader ...	„	400: —
reparation ..	„	582: 90
renhållning ..	„	187: 50
Transport	kronor	3,804: —
	kronor	226,664: 85

*) Då bokslut ännu icke hunnit verkställas, kan här ej lemnas specifik uppgift å dem af här angifna kostnader, som afse utgifter för verkställda arbeten samt utgifter för i behåll varande materialier.

**) De komiténs ledamöter, som utsetts bland herrar fullmäktige, hafva lika litet för 1886 som för föregående år åtnjutit något arfvode för deltagande i komiténs arbeten.

	Transport kronor 3,804: —	kronor 226,664: 85
hyra för brandskåp	” 50: —	
lösen för åtskilliga hand- lingar	” 103: —	
annonser	” 1,002: 23	” 4,959: 23
Utbetalning till byggnadsfonden af ränta å upp- och afskrifning i Sundsvalls enskilda bank	”	567: 14
	<u>Summa kronor 232,191: 22.</u>	

Stockholm den 18 januari 1897.

På riksdagshuskomiténs vägnar:

R. TÖRNEBLADH.

C. R. Troilius.